

LETNO POROČILO

2022

Ljubljana, februar 2023

Spletno protidopinško izobraževanje

Leto 2022 je bilo ponovno »normalno«, kajti tempo dvojnih olimpijskih iger v razmaku sedmih mesecev je bil prehud, če ne celo neracionalen, saj smo zabeležili pri nekaterih športnikih nenormalno veliko število odvzetih vzorcev v kratkem obdobju ravno zaradi tega tempa. Na podlagi statističnih podatkov - na globalnem nivoju ugotavljamo, da se je realizacija testiranj vrnila na pred Covidno obdobje, kar je dobro.

SLOADO obeležuje preteklo leto predvsem kot leto začetka obveznega spletnega izobraževanja, s čimer je bil narejen velik preventivni korak naprej. Reakcije športnih organizacij so bile zelo pozitivne, niso pa manjkali tudi takšni, ki so našli veliko razlogov, da je izobraževanje nepotreben balast nad mladimi športniki, ki imajo že sicer preveč šolskih obveznosti. Vendar športni trening ni samo trening, temveč je tudi na vrednotah osnovana vzgoja in izobraževanje.

Spremljanje športnikov na podlagi njihovih športnih dosežkov in ostalih kriterijev, ki jih uporabljamo za oceno tveganosti pri pripravi razporeditve programa testiranj je temelj našega sistema izbora športnikov na testiranjih na tekmovanjih, saj smo sistem naključnega izbora zamenjali v vseh športih s tarčnim izborom. Na ta način povečujemo učinkovitost testiranj in sledimo trendu razvoja, ki ga usmerja WADA.

Že drugo leto zapored na nacionalnem nivoju dosegamo podoben obseg odvzemov (668 vzorcev), pri čemer je število nenapovedanih odvzemov izven tekmovanj večje (52%) od števila odvzemov na tekmovanjih (48%). Tudi s tem povečujemo nepredvidljivost in boljše učinkovitost nacionalnega testnega programa.

Mednarodni program, ki ga SLOADO izvaja po naročilu mednarodnih organizacij ali lokalnih organizatorjev, je bilo v letu 2022 obsežno, saj smo testirali športnice in športnike na dveh svetovnih in enem evropskem prvenstvu in na več tekmovanjih svetovnega pokala. Skupno število odvzetih vzorcev je bilo 277.

Svetovni protidopinški kodeks in Mednarodni standardi za izobraževanje izpostavljajo pomembnost preventivnih protidopinških programov kot eno izmed strategij za preprečevanje dopinga. Temeljno načelo Mednarodnih standardov za izobraževanje je, da mora športnik prvo izkušnjo z bojem proti dopingu pridobiti z izobraževanjem in ne s kontrolo dopinga. Zato je SLOADO posebno pozornost v letu 2022 namenila spletnemu izobraževanju. V slovenski jezik je bilo prevedenih sedem izobraževalnih tečajev na spletni platformi ADEL, ki so ga morali slovenski športniki od 14. leta naprej obvezno opraviti za svojo registracijo v športni organizaciji. Nedvomno gre za izjemen dosežek, saj smo na ta način omogočili temeljno protidopinško izobraževanje vsem slovenskim športnikom, ne glede na šport, starostno kategorijo in stopnjo športne uspešnosti. Preprečevanje dopinga in skrb za zdravje športnikov je še vedno naša najvišja prednostna naloga.

Kljub uspešnemu delovanju status Slovenske antidoping organizacije ni ustrezno rešen, saj zavod ne prejema namenskih sredstev za delovanje in plače, temveč le za materialne stroške. Zato delo opravljajo še vedno samozaposleni (prekarni) sodelavci, s čimer ne zagotavljamo ustrezne dolgoročne kadrovske politike.

Janko Dvoršak
direktor

Kazalo

PODROČJA DELOVANJA SLOADO	4
01 KONTROLA DOPINGA	5
NACIONALNI PROGRAM TESTIRANJ	5
Testiranja na tekmovanjih	5
Testiranja izven tekmovanj.....	6
Nacionalna registrirna skupina za testiranje – NRTP in skupina za testiranje - TP	7
Dodatne analize.....	7
Biološki potni list (ABP)	7
Pregled števila odvzetih vzorcev med leti 2014 in 2022	8
PROGRAM TESTIRANJ PO NAROČILU.....	9
02 UPRAVLJANJE Z REZULTATI	10
DISCIPLINSKI POSTOPKI	10
NAPAKE V PROGRAMU POSREDOVANJA LOKACIJ	10
03 PREISKAVE	11
04 TERAPEVTSKE IZJEME	12
05 PREVENTIVNI PROGRAMI	13
PROTIDOPINŠKO E- IZOBRAŽEVANJE	13
LETNI PREGLED OPRAVLJANJA TEČAJEV ADEL ZA ŠPORTNIKE IN TRENERJE	14
ŠTEVILO UPORABNIKOV PO POSAMEZNIH TEČAJIH*	15
ANALIZA TEČAJEV ZA ŠPORTNIKE GLEDE NA ŠPORT	16
ANALIZA TEČAJA ZA TRENERJE GLEDE NA ŠPORT.....	17
VELJAVNOST PRIDOBLJENIH CERTIFIKATOV	17
MNENJE SLOADO O UVEDBI OBVEZNEGA E-IZOBRAŽEVANJA IN NJEGOVA REALIZACIJA.....	18
PROTIDOPINŠKO IZOBRAŽEVANJE IN OZAVEŠČANJE.....	19
DRUGI PROGRAMI	19
INFORMIRANJE	19
PLAY TRUE DAY – Dan čistega športa – 08. april.....	20
06 USPOSABLJANJE	21
07 MEDNARODNI PROJEKTI	22
I VALUE	22
RESPECT-P	22
08 SVETOVANJE.....	23
09 FINANČNO POROČILO	24
POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV OD 1.1.2022 DO 31.12.2022.....	24
PRIHODKI	24
ODHODKI	25
POJASNILA K BILANCI STANJA NA DAN 31.12.2022.....	25

PODROČJA DELOVANJA SLOADO

Poslanstvo SLOADO je varovanje integritete športa z vzpostavljanjem okolja, ki promovira in krepi šport brez dopinga ter omogočanje slovenskim športnikom, da trenirajo in tekmujejo v poštem okolju. Ker pa se prepovedanih snovi ne poslužujejo le vrhunski športniki, SLOADO idejo o čistem športu v prvi vrsti širi med mlade športnike, z različnimi programi in kampanjami pa tudi med rekreativne športnike, študente ustreznih smeri, zdravnike in ostalo medicinsko osebje in celotno športno javnost.

Vsa področja delovanja, ki sestavljajo Nacionalni program preprečevanja dopinga v športu, so zato razmeroma obsežna ter vključujejo vse programske sklope, ki jih predvideva Svetovni protidopinški Kodeks (Kodeks) in so za protidopinške organizacije obvezna. Programi se letno dopolnjujejo in nadgrajujejo ter prilagajajo zahtevam Svetovnega protidopinškega programa, s čimer SLOADO zagotavlja skladnost Slovenije s Kodeksom.

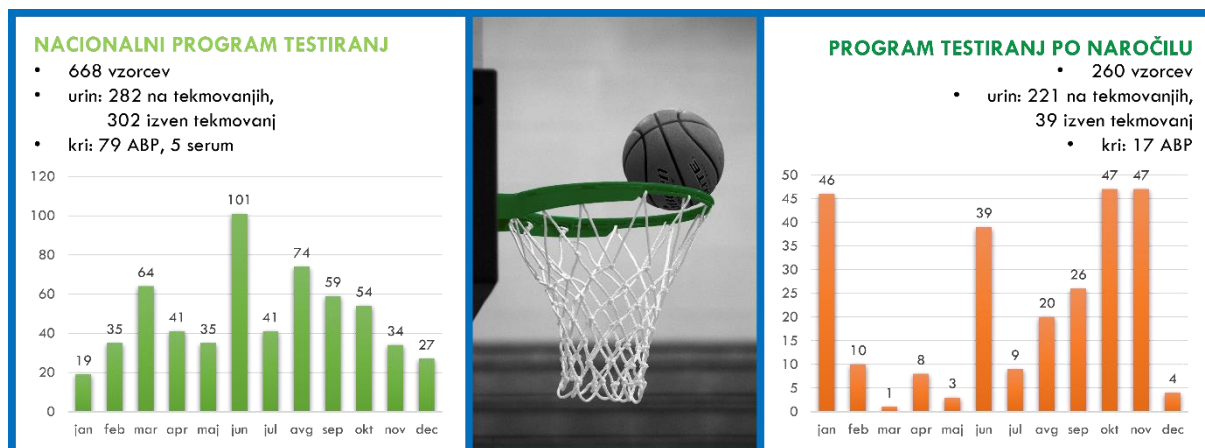
S skladnostjo Nacionalnega programa SLOADO zagotavlja slovenskim športnikom neovirano sodelovanje na tekmovanjih mednarodnega nivoja.

Slika 1: Področja delovanja SLOADO

01 KONTROLA DOPINGA

SLOADO izvaja testiranja v sklopu lastnega nacionalnega programa in po naročilu drugih organizacij, kot so mednarodne športne zveze in nacionalne protidopinške organizacije drugih držav.

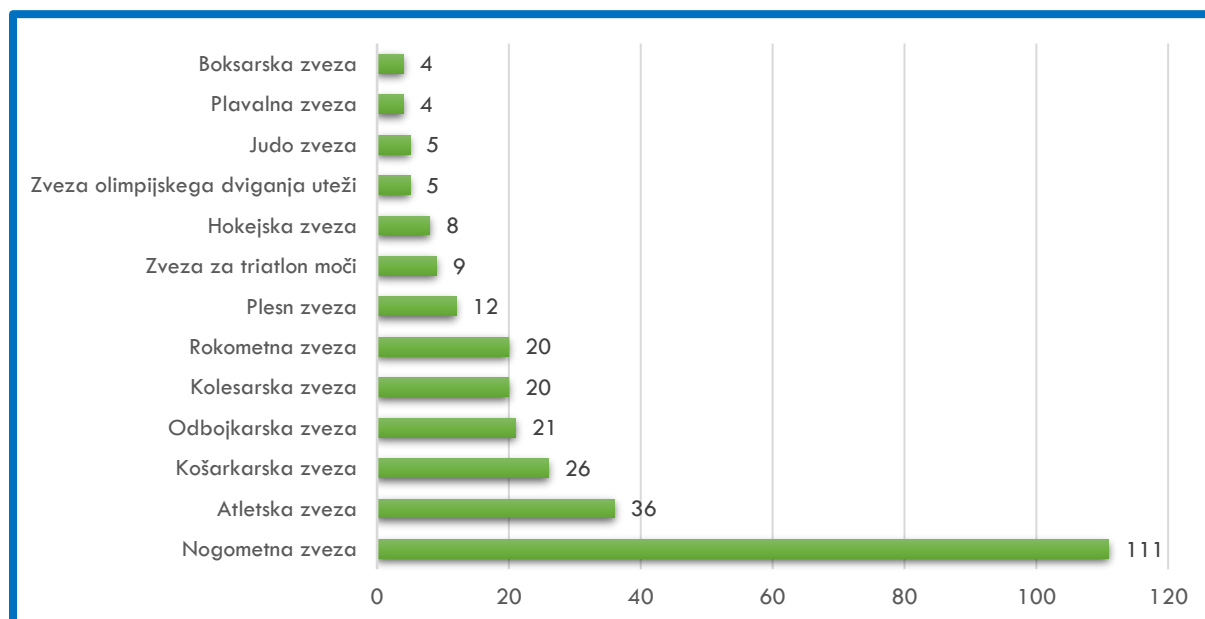

Graf 1: Pregled vseh izvedenih testiranj SLOADO v 2022

NACIONALNI PROGRAM TESTIRANJ

Testiranja na tekmovanjih

V letu 2022 je program testiranj kljub epidemiološkim razmeram potekal na tekmovanjih 14 nacionalnih panožnih športnih zvez, pri čemer je bil program testiranj z nekaterimi zvezami izveden ob njihovem sofinanciranju, ostala testiranja pa so bila financirana s strani SLOADO. Skupno je bilo odvzetih **282** vzorcev.

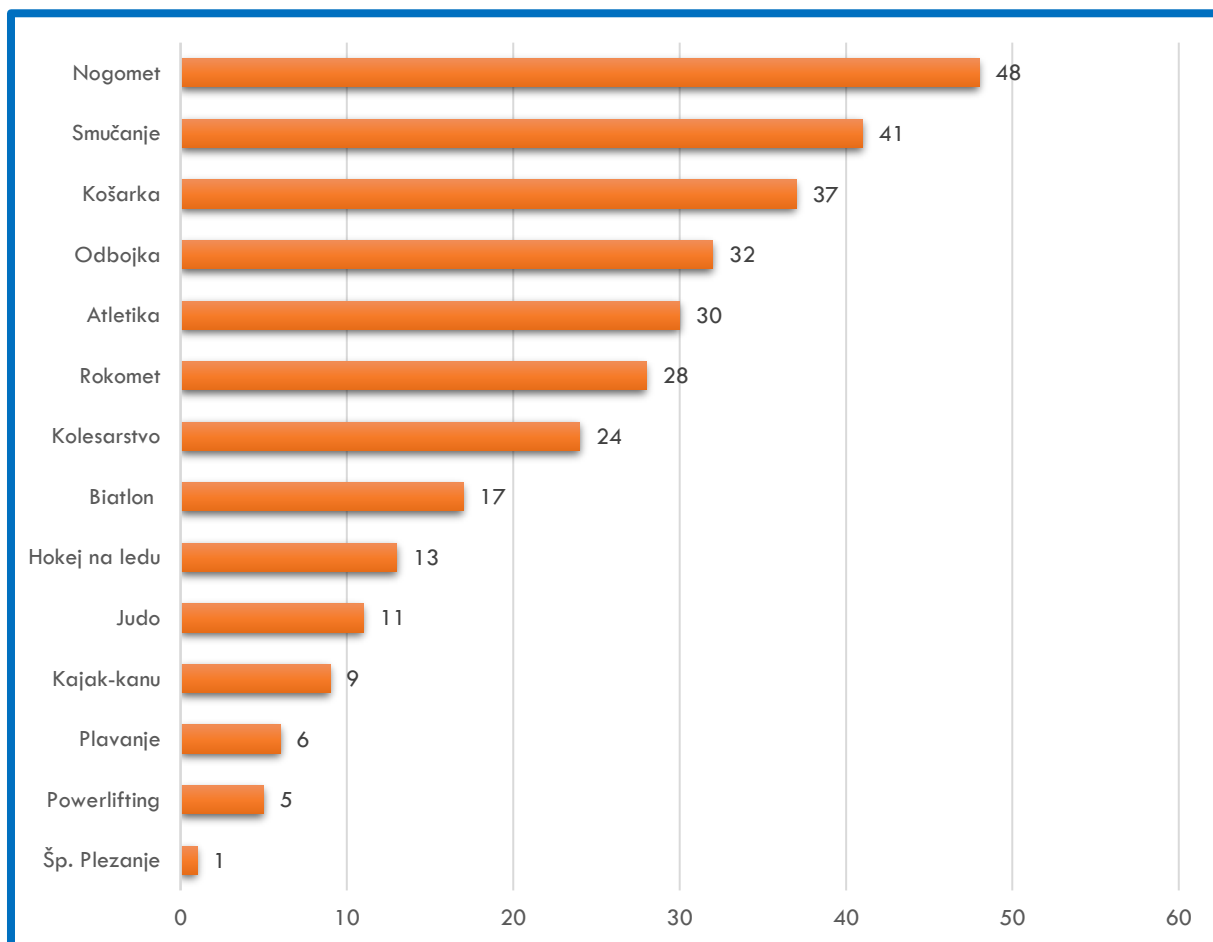

Graf 2: Program testiranj na tekmovanjih nacionalnih panožnih športnih zvez

Testiranja izven tekmovanj

52% nacionalnega programa v let 2022 predstavljajo testiranja izven tekmovanj, kar je sicer nekoliko manj, kot preteklo leto, a je odvisno od razporeditve testiranj na letni ravni in števila mednarodnih tekmovanj. V vsakem primeru je še vedno večji od deleža testiranj na tekmovanjih. S tem povečujemo svojo nepredvidljivost in optimiziramo izbor športnikov in čas testiranj.

Skupno sta bila odvzeta **302** urinska vzorca in **84** krvnih vzorcev v **14** športih v Sloveniji.

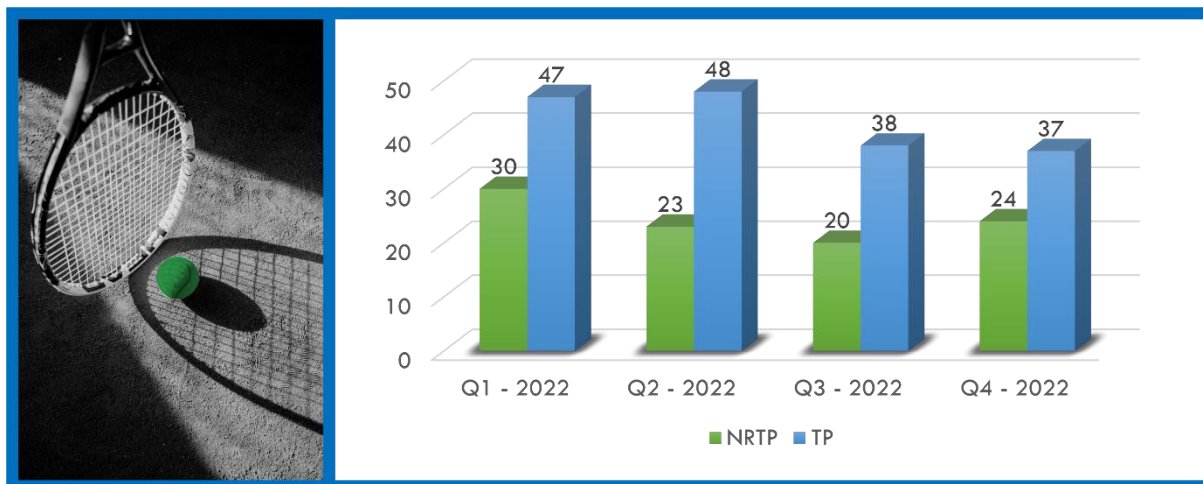
Graf 3: Program testiranj izven tekmovanj glede na število odvzetih urinskih vzorcev

Skladno z usmeritvami novega Kodeksa 2021 SLOADO na vseh testiranjih članskih kategorij način izbora športnikov za testiranje usmerja s predhodnimi pripravami, ki temeljijo na principu zbiranja podatkov, njihove analize in spremljanja športnikovih rezultatov. Tudi to je namreč eden od ukrepov, ki jih WADA uvaja v testne programe, s katerim želi optimizirati testni program in njegovo učinkovitost.

V kolikor se testiranja izvajajo v mladinskih kategorijah, se pri izboru športnikov uporablja naključni izbor s pomočjo žreba.

Nacionalna registrirna skupina za testiranje – NRTP in skupina za testiranje - TP

Testiranja izven tekmovanj se izvajajo na športnikih, ki so v nacionalno registrirno skupino za testiranje (NRTP) vključeni na podlagi za to pripravljenih kriterijev, ki so opredeljeni v Kodeksu.

Graf 4: Število športnikov v NRTP in TP po četrtoletjih leta 2022

Podobne kriterije izpolnjujejo tudi športniki, ki so uvrščeni v skupino za testiranje (TP). TP ima manj stroga pravila od NRTP, omogoča pa nam, da je v NRTP in TP vključenih večje število perspektivnih športnikov.

SLOADO skozi četrtoletja sledi zastavljeni strategiji izbora športnikov, ki upošteva dejavnike tveganja na doping, koledar velikih športnih prireditev in pogojev, ki jih postavljajo Mednarodni protidopinški kodeks in njemu podrejeni dokumenti. Spremljajo se tudi športni dosežki vseh vključenih športnikov.

Dodatne analize

Dodatne analize vzorcev SLOADO izvaja v skladu z TDSSA (WADA tehničnim dokumentom za specifične analize glede na šport). TDSSA zagotavlja, da se v določenih športih/disciplinah vzorce dodatno analizira na izbrane prepovedane snovi, za katere je večja verjetnost, da se zlorablajo ter določa minimalno število takih analiz.

V letu 2022 je SLOADO v sklopu nacionalnega programa testiranja izvedla **37** dodatnih analiz na ESA (snovi, ki vzpodbujajo eritropoezo) ter **13** na GHRF (sproščujoče faktorje rasnega hormona).

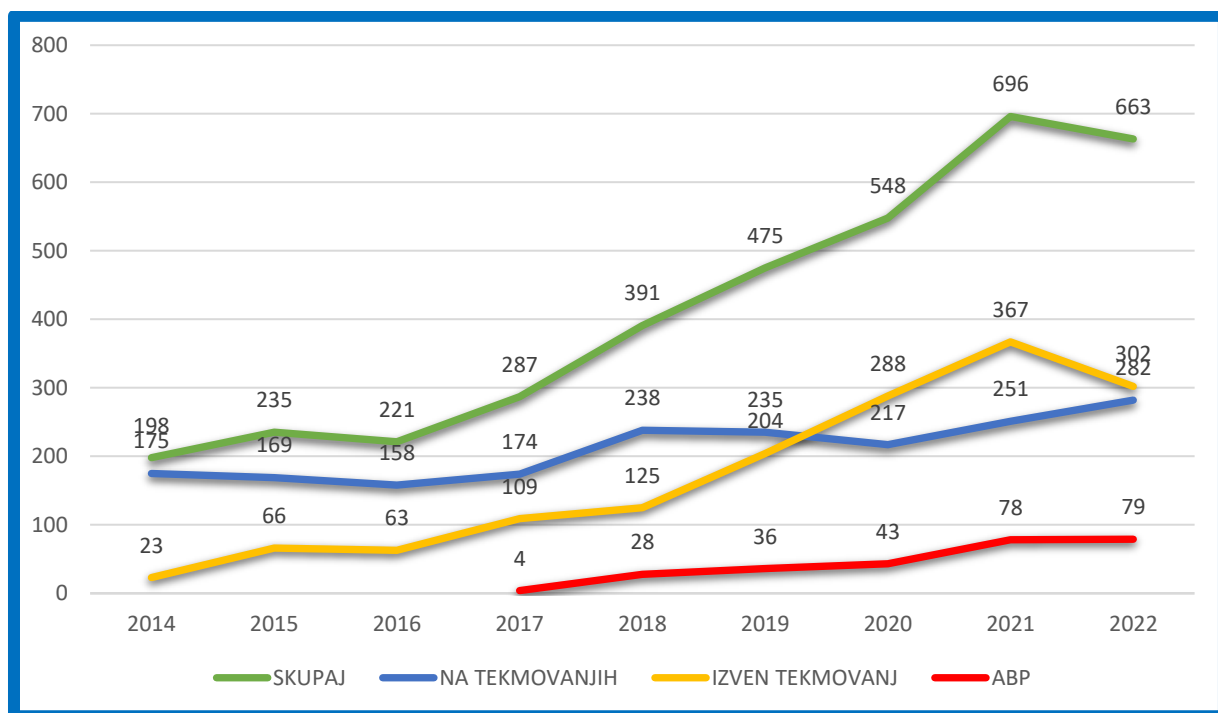
Biološki potni list (ABP)

Temeljno načelo Biološkega potnega lista športnika predstavlja dolgoročno spremljanje nekaterih bioloških spremenljivk, ki lahko posredno razkrivajo učinke zlorabe dopinga, ne odkrivajo pa snovi ali metode, ki povzročajo ta odstopanja. Zaradi tega se pogostokrat uporablja kot osnova za izvedbo ciljnih testiranj. Na podlagi TDSSA mora vsaka protidopinška organizacija v program ABP vključiti športnike, ki imajo MLA (procent dodatnih analiz) na ESA (snovi, ki pospešujejo eritropoezo) enak ali večji od 30%. Preprosto pojasnjeno, gre za večino vzdržljivostnih športov. Program je postal obvezen za vse protidopinške organizacije s 1.1.2019.

ABP program je dražji od urinskega zaradi večje frekvence testiranj in zahtevnejših pogojev transporta v laboratorij. Posebno zahteven je transport krvnih vzorcev v hladni verigi.

Skupno je bilo v program ABP vključenih **28** športnikov, odvzetih pa je bilo **79** krvnih vzorcev.

Pregled števila odvzetih vzorcev med leti 2014 in 2022

Graf 5: Pregled nacionalnega programa testiranj med leti 2014 in 2022

Pregled števila odvzetih vzorcev v preteklih devetih letih potrjuje sprejeto strategijo SLOADO na eni strani in doseganje standardov, ki so postavljeni v Kodeksu. Ravno tako dokazuje izjemno stanje v letu 2021, ko je bilo zaradi obeh olimpijskih iger (Tokio in Peking) izvedeno večje število testiranj. Takšna odstopanja niso nič posebnega, saj so posledica velikih mednarodnih tekmovanj.

PROGRAM TESTIRANJ PO NAROČILU

Ta program se je po Covidnem letu 2021 hitro normaliziral in izvedno je bil večje število testiranj na velikih športnih prireditvah, ki so bile organizirane v Sloveniji. Tudi sodelovnje z ITA, ki formalno zastopa več kot 54 mednarodnih športnih zvez je vsako leto večji in se poleg testiranj širi tudi na področje izmenjave varnostnih podatkov in priskav in programov razporeditve testiranj na letni osnovi.

	SKUPAJ	OOO	IC	ESA	GHRF	SKUPAJ	OOO	IC	ABP	SERUM
Judo	3	3								
Kajak - kanu	9	2	7	1	3					
Športni ribolov	2	2								
Športno plezanje	2		2							
Triatlon	4		4	2	2					
Rokomet	32		32	12	12	12		12		12
Odbojka	30		30							
Biatlon	26	2	24	26		23	18	5	23	
Boks	26		26	4	1					
Lokostrelstvo	13		13							
Namizni tenis	6		6			1		1		1
Potapljanje na vdih	1		1							
Taekwondo	25	11	14	1	1					
Kolesarstvo	2	2		1		2	2		2	
Atletika	9	1	8	5						
	190					2				

Tabela 1: Pregled izvedenih kontrol dopinga za tuje naročnike

02 UPRAVLJANJE Z REZULTATI

DISCIPLINSKI POSTOPKI

SLOADO ima vzpostavljen postopek upravljanja z rezultati v primeru kršitev protidopinskih pravil v vseh fazah postopka, skladno s Kodeksom, Mednarodnimi standardi za upravljanje z rezultati in Protidopinškim pravilnikom SLOADO. Za postopke, ki so v pristojnosti SLOADO oz. jih SLOADO prevzame od mednarodnih zvez, so za upravljanje z rezultati pristojni organi: disciplinska komisija in arbitraža v primeru pritožb. Zaradi zahtevnih pravnih postopkov, SLOADO v postopku upravljanja z rezultati sodeluje z zunanjimi svetovalci, ki so sposobni zagotoviti **ustrezno pravno svetovanje in zastopanje**.

SLOADO mora imeti določen del finančnih sredstev zagotovljen tudi za primere na mednarodni arbitraži v Lozani (CAS).

Na dan 31.12.2022 sta zaradi kršitev protidopinskih pravil iz športa izločena:

- Dejan MLAKAR, košarka, zaradi jemanja dehidroklorometil-testosterona dne 13.08.2021 je prejel 2-letno kazen, a zadeva še ni končana, saj je v teku pritožba WADE na CAS.
- Mirjete BYTQI, roketar, zaradi pozitivnega vzorca na furosemid, je 13.08.2021 je prejela 2-letno kazen.

NAPAKE V PROGRAMU POSREDOVANJA LOKACIJ

Neizpolnjevanje zahtev Programa posredovanja lokacij se kaže kot ne posredovana prijava lokacije, nespremenjena lokacija ali neuspešno testiranje. Katerekoli tri napake v 12 mesecih pomenijo domnevno kršenje protidopinskih pravil, kar športnika vodi v disciplinski postopek, kjer je lahko, v primeru potrditve domnevne kršitve, izločen iz športa. Kljub vestnosti športnikov, je bilo v letu 2022 zabeleženih 10 neuspešnih testiranj. Športnikom iz skupine za testiranje (7) je bil izrečen opomin, športnikom iz NRTP pa napaka (3).

03 PREISKAVE

SLOADO zagotavlja, da po potrebi ter v skladu z Mednarodnimi standardi za testiranja in preiskave:

- pridobi, oceni in obdelava protidopinška obvestila iz vseh razpoložljivih virov,
- preiskuje netipične ugotovitve in nasprotne ugotovitve v zvezi s potnim listom,
- preiskuje druge analitične ali neanalitične informacije ali podatke, ki nakazujejo na potencialno kršitev ali potencialne kršitve protidopinških pravil s ciljem, da se, bodisi izključi domnevna kršitev ali da se zberejo dokazi v podporo začetku postopka zaradi kršitve protidopinških pravil.

Ta obveza zahteva dodatna sredstva za dodatne analize, za interpretacijo in ekspertno skupino v primeru odstopanj v rezultatih Biološkega potnega lista.

Na spletnem portalu Žvižgavka je SLOADO prejela več različnih prijav in pobud, ki jih je analizirala in vključila v svojo analitično delo. Število prijav se veča, kar je dobro, saj so anonimne prijave mnogokrat lahko dobro izhodišče za preiskave.

04 TERAPEVTSKE IZJEME

Odbor za podeljevanje terapevtskih izjem(OTI) je v letu 2022 izdal 5 terapevtskih izjem. Terapevtske izjeme (TI) so bile izdane za tipe zdravilnih učinkovin, ki so prikazani v Tabeli 2.

FARMAKOLOŠKA SKUPINA	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
S1 ANABOLNI AGENSI	X	1	1	X	1 + 1	1 + 1	2	2	1
S2 PEPTIDNI HORMONI, RASTNI DEJAVNIKI, SORODNE SNOVI IN POSNEMOVALCI	X	X	X	X	1	1	1 + 1	1 + 2	1 + 2
S3 BETA 2 AGONISTI	4	1	X	2	1 + 2	1 + 2	1 + 2	4	1 + 3
S4 HORMONI IN METABOLIČNI MODULATORJI	X	3	5	1	4	1	2 + 3	1 + 5	1 + 5
S5 DIURETIKI IN MASKIRNI AGENSI	X	X	X	X	X	2	2 + 1	2	2
S6 POŽIVILA	3	1	1	1	2	1	1 + 1	1 + 2	2
S9 GLUKOKORTIKOSTEROIDI	3	2	5	1	1	1 + 2	1 + 2	1	2 + 1
	10	8	12	5	4 + 9	6 + 7	8 + 11	3 + 18	5 + 16

*TI izdane v prejšnjih letih, ki so v 2022 še veljavne

Tabela 2: Tipi zdravilnih učinkovin v odobrenih terapevtskih izjemah med leti 2014 in 2022

14 terapevtskih izjem je bilo izdanih v preteklih letih in jim v letu 2022 še ni potekla veljavnost, ker gre za terapije z večletno ali doživiljenjsko veljavnostjo. Kljub vsemu, OTI vsako diagnozo enkrat letno preveri. 2 terapevtski izjemi sta bili izdani v preteklem letu in jima je v letu 2022 potekla veljavnost.

Športniki večino dokumentacije, ki je potrebna za odobritev TI, pridobijo sami s pomočjo osebnega zdravnika in specialista, ki na podlagi diagnoze predpiše terapijo. OTI je v letu 2022 mesečno obravnaval še med 10 in 15 vprašanj v elektronski obliki, povezanih z uporabo zdravil / dopolnil.

05 PREVENTIVNI PROGRAMI

SLOADO je, kot nacionalna protidopinška organizacija v Sloveniji, dolžna v skladu s 20.3.13 členom Kodeksa načrtovati, izvajati, ocenjevati in spodbujati protidopinško izobraževanje v skladu z zahtevami Mednarodnih standardov za izobraževanje, vključno z zahtevo, da nacionalne zveze izvajajo protidopinško izobraževanje v sodelovanju s SLOADO (člen 3.8 Protidopinškega pravilnika SLOADO).

Izobraževalni programi so ključni za zagotavljanje enotnih, usklajenih in učinkovitih protidopinških programov tako na mednarodni kot na nacionalni ravni (Kodeks, člen 18.1) ter podpirajo načelo, da naj bo športnikovo prvo srečanje z bojem proti dopingu preko izobraževanja in ne preko testiranja (odvzema vzorca) (Mednarodni standardi za izobraževanje, člen 7.2.1). Na nacionalni ravni izobraževalne protidopinške programe usklajuje SLOADO v sodelovanju z ustreznimi Nacionalnimi panožnimi športnimi zvezami (NPŠZ), Olimpijskim komitejem Slovenije – združenjem športnih zvez (OKS–ZŠZ), Zvezo za šport invalidov Slovenije - Slovenki paralimpijski komite (Zveza ŠIS SPK), pristojnim ministrstvom in izobraževalnimi ustanovami (Kodeks, člen 18.2.3).

PROTIDOPINŠKO E- IZOBRAŽEVANJE

Olimpijski komite Slovenije je na pobudo SLOADO v pravilnik o registraciji športnikov dodal člen o obveznem protidopinškem e-izobraževanju za vse registrirane športnike od 14 leta dalje. Protidopinško e-izobraževanje je bilo tako v letu 2022 obvezno za več kot 50.000 slovenskih športnikov, s čimer bomo v skladu z zahtevami WADA športnikom zagotovili primerno izobraževanje pred kontrolami dopinga, ki vsebuje vse pomembne informacije o boju proti dopingu ter tveganju za nenamerni doping.

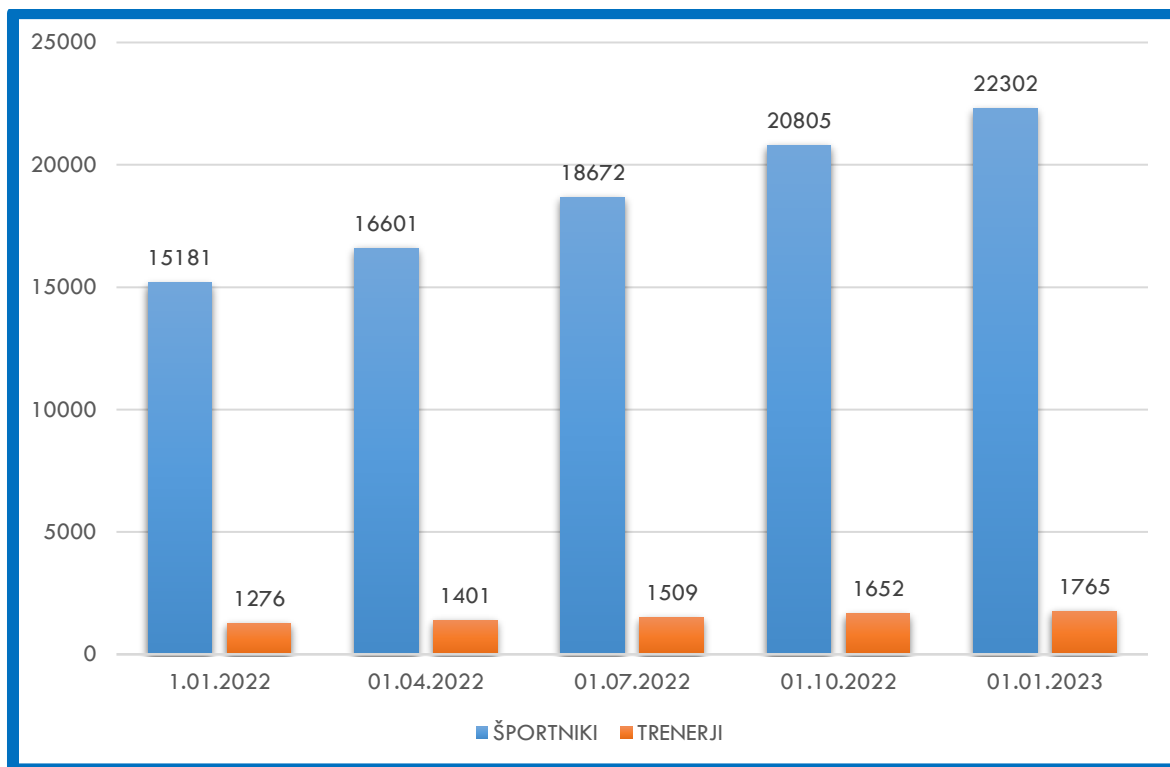
E-izobraževanje uspešno opravilo preko 22.000 športnikov iz praktično vseh športov kot tudi preko 1700 članov spremljevalnega osebja. Z obveznim e-izobraževanjem SLOADO sledi zahtevam Svetovnega protidopinškega Kodeksa in Mednarodnih standardov za izobraževanje, ki zahtevajo izobraževanje športnikov pred morebitnimi kontrolami dopinga (testiranj). Dejstvo je, da SLOADO ne organizacijsko ne kadrovsko ne more izvesti izobraževanj za vse slovenske športnike, zato e-izobraževanje zagotavlja izpolnjevanje pravice športnikov do izobraževanja. SLOADO vseeno v sodelovanju z Olimpijskim komitejem in posameznimi panožnimi športnimi zvezami izvaja tudi predavanja za člane nacionalnih reprezentanc in njihovo spremljevalno osebje.

Odzivi v športnih sredinah so izjemno dobri, je pa nekaj tudi takšnih, ki menijo, da je takšen obseg prekomeren. Ob tem se velja spomniti, da je SLOADO je pri uvedbi obveznega spletnega izobraževanja dejansko uresničila svoje obljube še iz leta 2010, ko so vse nacionalne zveze soglasno poudarile, da je protidopinško izobraževanje najpomembnejše preventivno delovanje nacionalne protidopinške organizacije v slovenskem športu.

LETNI PREGLED OPRAVLJANJA TEČAJEV ADEL ZA ŠPORTNIKE IN TRENERJE

Kot je razvidno iz spodnjega grafa, število opravljenih tečajev raste, a še vedno nismo dosegli zastavljenega cilja. Groba ocena kaže, da je trenutno tečaj opravilo približno 50% vseh registriranih športnikov, starejših od 14 let.

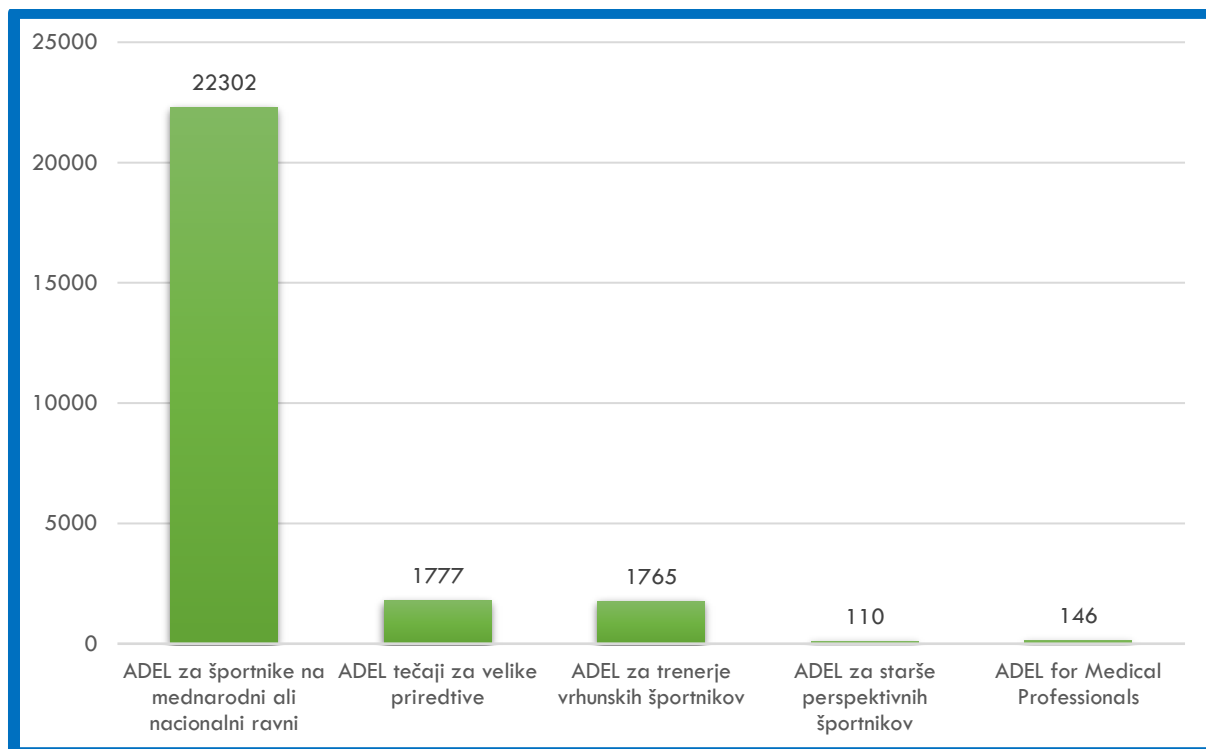
Kljub temu, da so marsikatero nacionalne panožne športne zveze uvedle e-izobraževanje obvezno tudi za trenerje, je takih zvez še vedno premalo. Poznavanje protidopinskih pravil in sistema je za trenerje izrednega pomena, zato bo potrebno v prihodnje posvetiti več pozornosti tudi e-izobraževanju trenerjev.

Graf 6: Pregled opravljenih e-izobraževanj za športnike in trenerje po četrtoletjih

ŠTEVILO UPORABNIKOV PO POSAMEZNIH TEČAJIH*

Uporabniki so skupno opravili 24.500 tečajev, preko 90% jih je opravilo enega izmed tečajev za športnike.

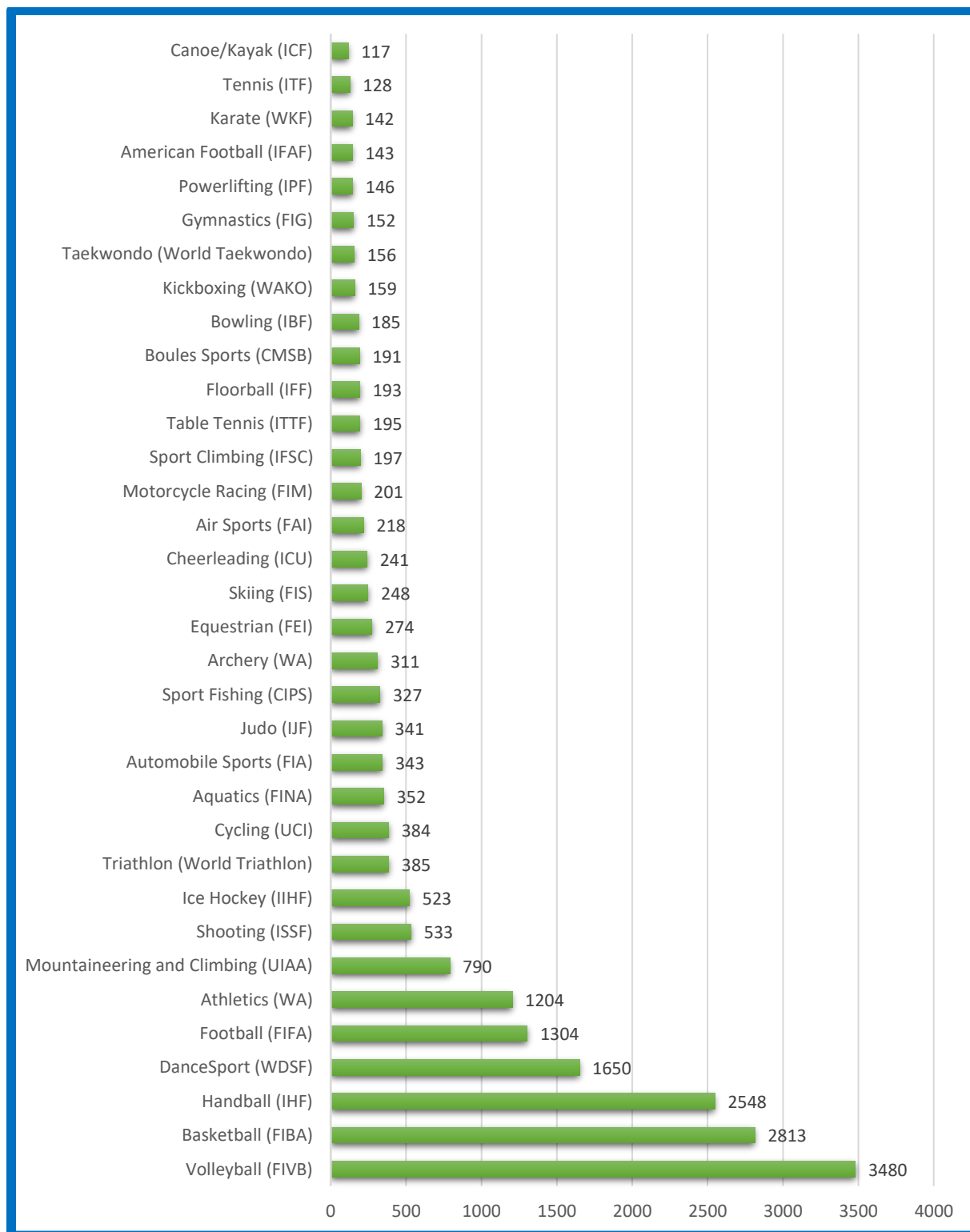
Graf 7: Pregled opravljenih tečajev

*Za analizo so uporabljeni podatki izključno iz novega portala ADEL, saj certifikati iz starega portala niso več veljavni, ker je že preteklo več kot 2 leti od njihove izdaje.

V nadaljevanju so športi zapisani glede na mednarodne športne zveze, saj jih kot take izberejo uporabniki pri registraciji v ADEL. Predstavljeni so le podatki za zveze, kjer je ADEL rešilo večje število udeležencev. Podrobnejša analiza je na voljo v dokumentu Excel »Podrobna analiza ADEL po mesecih«.

ANALIZA TEČAJEV ZA ŠPORTNIKE GLEDE NA ŠPORT

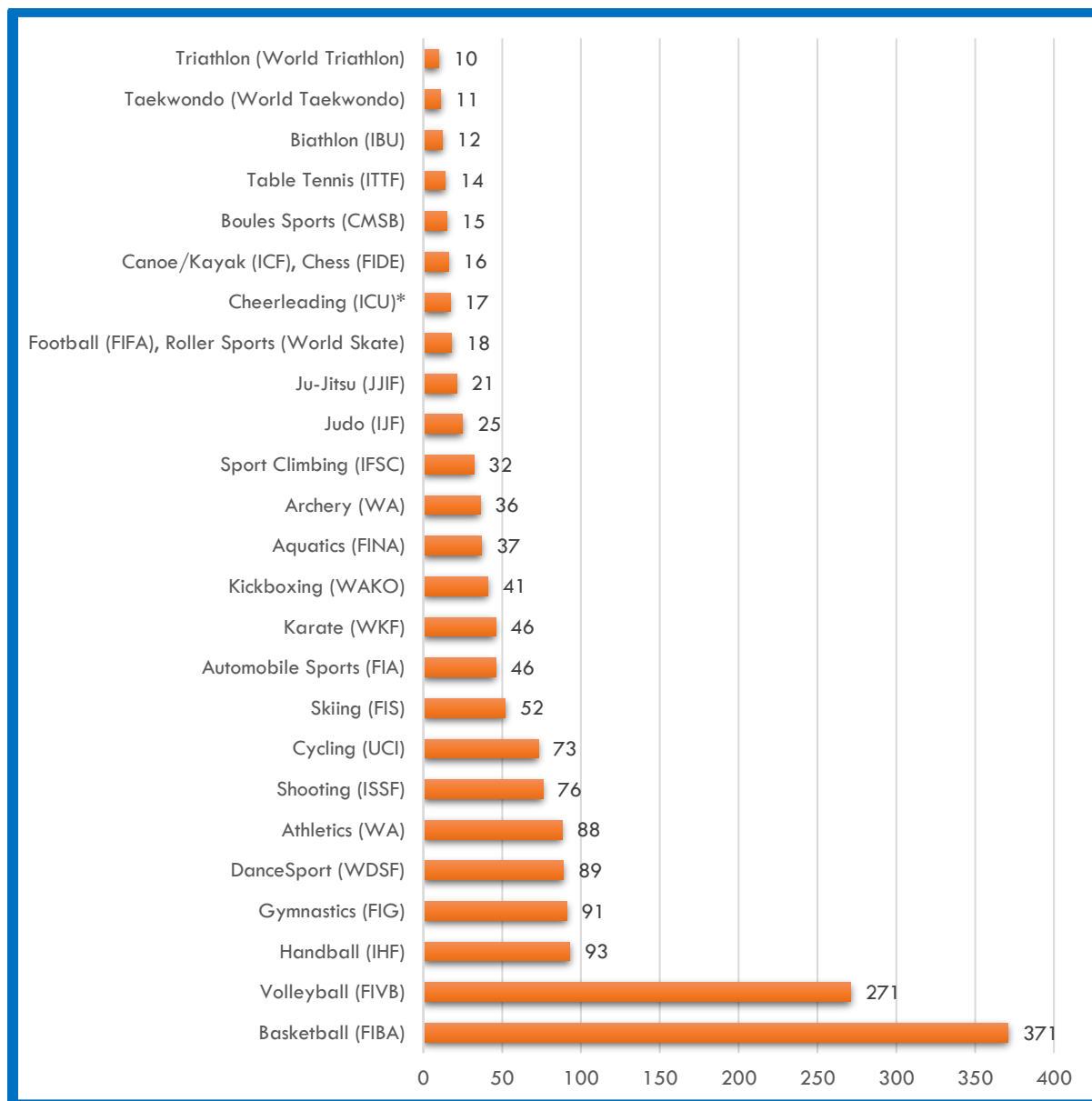
Tečaj za športnike je opravilo 22.302 športnikov iz več kot 100 različnih športnih panog. V športih, ki niso navedeni na grafu, je bilo opravljenih manj kot 100 izobraževanj.

Graf 8: Analiza tečajev za športnike glede na šport

ANALIZA TEČAJA ZA TRENERJE GLEDE NA ŠPORT

Tečaj za trenerje je opravilo 2.223 članov spremljevalnega osebja iz več kot 65 različnih športnih panog. V športih, ki niso navedeni na grafu, je bilo opravljenih manj kot 10 izobraževanj.

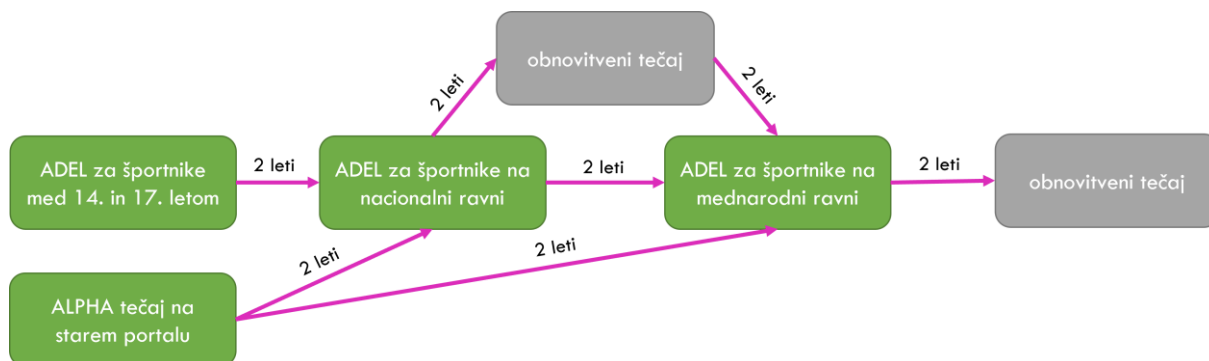

Graf 9: Analiza tečajev za trenerje glede na šport

VELJAVNOST PRIDOBLJENIH CERTIFIKATOV

Certifikati imajo veljavnost 2 leti, z izjemo certifikata, vezanega na e-izobraževanje za kandidate za nastop na velikih tekmovanjih (»ADEL za olimpijske igre Peking 2022«), ki velja eno leto.

Od januarja 2023 dalje bodo na voljo **obnovitveni tečaji** za športnike, katerim bodo certifikati po 2-letnem obdobju potekali. Obnovitveni tečaj bo na voljo za uporabnike, ki so uspešno zaključili tečaj za športnike na nacionalni ali mednarodni ravni. Tečaj bo namenjen osvežitvi znanja in novim vsebinam, vezanim na spremembe protidopinških pravil. Sestavljen bo iz interaktivnih, kratkih vsebin, kjer bo uporabnik lahko sam izbral med različnimi temami ter tako obnovil svoje znanje ter pridobil pomembne nove informacije. Športniki, katerim bo certifikat potekel, bodo preko e-maila obveščeni s strani ADEL o poteku certifikata ter možnosti opravljanja obnovitvenega tečaja, na podlagi katerega bodo za naslednje 2-letno obdobje pridobili nov certifikat.

Slika 2: Sistem obnavljanja certifikatov ADEL

MNENJE SLOADO O UVEDBI OBVEZNEGA E-IZOBRAŽEVANJA IN NJEGOVA REALIZACIJA

Svetovni protidopinški kodeks in Mednarodni standardi za izobraževanje izpostavljajo pomembnost preventivnih protidopinških programov kot eno izmed strategij za preprečevanje dopinga. Temeljno načelo Mednarodnih standardov za izobraževanje je, da mora športnik prvo izkušnjo z bojem proti dopingju pridobiti z izobraževanjem in ne s kontrolo dopinga.

SLOADO se je zato skupaj z OKS odločila, da uvede obvezno e-izobraževanje za vse slovenske športnike, starejše od 14. leta. Pravilo, ki je stopilo v veljavo 1.1.2022, je med zvezami na eni strani poželo veliko odobravanja, a na drugi strani tudi nekaj negodovanja, zaradi dodatnega dela, ki ga uvedba obveznega e-izobraževanja predstavlja za zveze. Dejstvo je, da SLOADO zaradi omejenih človeških virov ne more izvesti predavanj za vse športnike, ki bi lahko bili predmet kontrole dopinga. E-izobraževanje je tako edina možnost, da vsem športnikom zagotovimo pravico do izobraževanja in da lahko to izobraževanje poteka v času in na lokaciji, ki si ga/jo športnik določi sam. SLOADO ob tem še vedno izvaja predavanja za člane nacionalnih reprezentanc vseh zvez, a je bil odziv zvez v lanskem letu praktično ničeln, kar je nekaj, kar bomo morali spremeniti v letu 2023.

Menimo, da smo na pravi poti in da nam bo s skupnimi močmi uspelo zagotoviti, da bo prav vsak slovenski športnik deležen protidopinškega izobraževanja ter posledično seznanjen z vsemi bistvenimi področji boja proti dopingju, ki lahko močno vplivajo na njihovo športno kariero.

PROTIDOPINŠKO IZOBRAŽEVANJE IN OZAVEŠČANJE

Poleg e-izobraževanja je SLOADO v letu 2022 izvajala naslednje izobraževalne programe za športnike in njihovo spremljevalno osebje:

- programe za otroke med 6 in 14 letom starosti, ki se izvajajo v osnovnih šolah – v letu 2022 je SLOADO v sklopu projekta pripravila nov program izobraževanja v skladu z vrednotami za otroke – I Value,
- programe za dijake-športnike na srednjih šolah in gimnazijah s športnimi oddelki,
- na pobudo srednjih šol predavanja v sklopu medpredmetnega povezovanja,
- programe za člane nacionalnih reprezentanc za olimpijske in paraolimpijske igre, Olimpijski festivali evropske mladine (OFEM) in mladinske olimpijske igre (MOI),
- izobraževanja za športnike, ki so v nacionalni registrirni skupini za testiranje o uporabi spletnega orodja ADAMS.

DRUGI PROGRAMI

Med druge programe sodijo predvsem:

- izobraževalni programi v obliki izbirnih vsebin na fakultetah,
- programi za zdravstvene delavce,
- kampanja ozaveščanja športne in splošne javnosti: PLAY TRUE DAY – Dan čistega športa – 08. april.

V letu 2022 so bili vsi programi izvedeni – nekateri v živo nekateri pa v spletni obliki.

INFORMIRANJE

Informiranje je namenjeno celotni javnosti s poudarkom na posredovanju osnovnih informacij o boju za čist šport ter posledicah uporabe prepovedanih snovi in postopkov. Za potrebe informiranja uporabljamo različne metode in oblike:

- spletna stran SLOADO www.sloado.si,
- socialna omrežja (Facebook, Twitter, Instagram, You Tube),
- tiskana gradiva (plakati, zloženske, letaki, knjižice, priročniki, ...),
- promocijski materiali (kemični svinčniki, večnamenske vrečke, frizbij, zapestnice, ...),
- kampanja Dan čistega športa.

PLAY TRUE DAY – Dan čistega športa – 08. april

Dan čistega športa je mednarodni dan, namenjen promociji čistega športa in poštenih športnikov, ko želimo preko preventivnih aktivnosti seznaniti športnike, njihovo spremljevalno osebje ter športno in splošno javnost s svetovnim bojem za čist šport. V Sloveniji smo se kampanji pridružili leta 2016 in na ta dan oz. v tednu pred in po 08. aprilu izvajamo številne preventivne aktivnosti ter tako poizkušamo dvigniti nivo zavedanja o nevarnostih dopinga pri nas in drugod v svetu.

K organizaciji Dneva čistega športa so vsako leto pozvane tako vse nacionalne panožne športne zveze kot tudi najboljši slovenski športniki in vsako leto se odzovejo v večjem številu. V letu 2022 je kampanja v večji meri potekala preko družbenih omrežij, kjer smo športnike spodbujali, da objavijo svoje fotografije v za to pripravljenih grafikah.

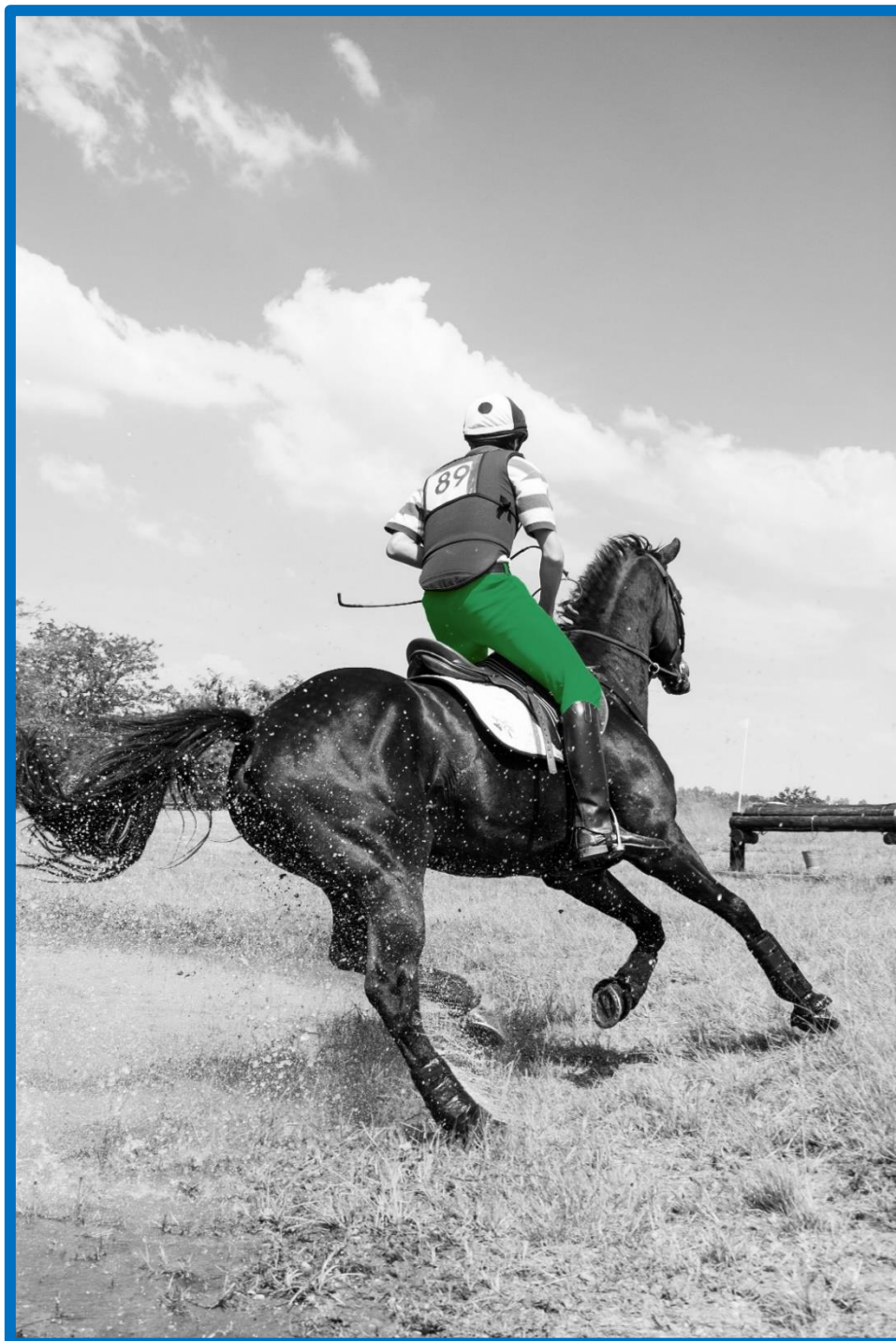

Slika 4: Dan čistega športa 2022 v Sloveniji

06 USPOSABLJANJE

V letu 2022 je bilo izvedeno usposabljanje za Uradnike za kontrolo dopinga, ki je potekalo med 13. in 15. oktobrom v Ljubljani. Usposabljanja se je udeležilo 18 kandidatov.

SLOADO je v mesecu aprilu organizirala licenčni seminar za osebje za odvzem vzorcev, ki se ga je udeležilo 25 uradnikov za kontrolo dopinga in uradnikov za odvzem krvi.

07 MEDNARODNI PROJEKTI

SLOADO je v letu 2022 sodelovala v dveh Erasmus+ projektih – v enem kot partner in v enem kot vodja projekta. Oba projekta sta se zaključila z 31.12.2022.

I VALUE

Erasmus+ - Sport Values in Every Classroom (I VALUE)

SLOADO je kot vodilni partner uspešno kandidirala za sredstva Erasmus+ s projektom I Value, ki je potekal od januarja 2020 do decembra 2022. Cilji projekta so:

- s pomočjo pregleda obstoječe literature razviti I Value program in bodoče preventivne programe, ki temeljijo na vrednotah,
- razviti, izvesti in evalvirati preventivni program za osnovnošolce, ki je podprt z raziskavami in temelji na vrednotah,
- povečati sposobnosti, zmožnosti in motivacijo osnovnošolskih učiteljev za izvajanje preventivnih programov,
- spodbuditi starše k vzgoji otrok, ki temelji na vrednotah,
- znanstveno evalvirati uspešnost preventivnega programa,
- s predstavitvijo programa na I Value konferenci povečati obseg prakse in raziskav s področja preventivnih programov, ki temeljijo na vrednotah,
- z vključitvijo literature in gradiv, zbranih v tem projektu, razširiti fokus Clean Sport Alliance Knowledge Exchange Platform.

RESPECT-P

Respect-P je nadaljevanje projekta RESPECT, le da je bil tokrat izveden v sodelovanju s športniki – invalidi ter s spremljevalnim osebjem športnikov.

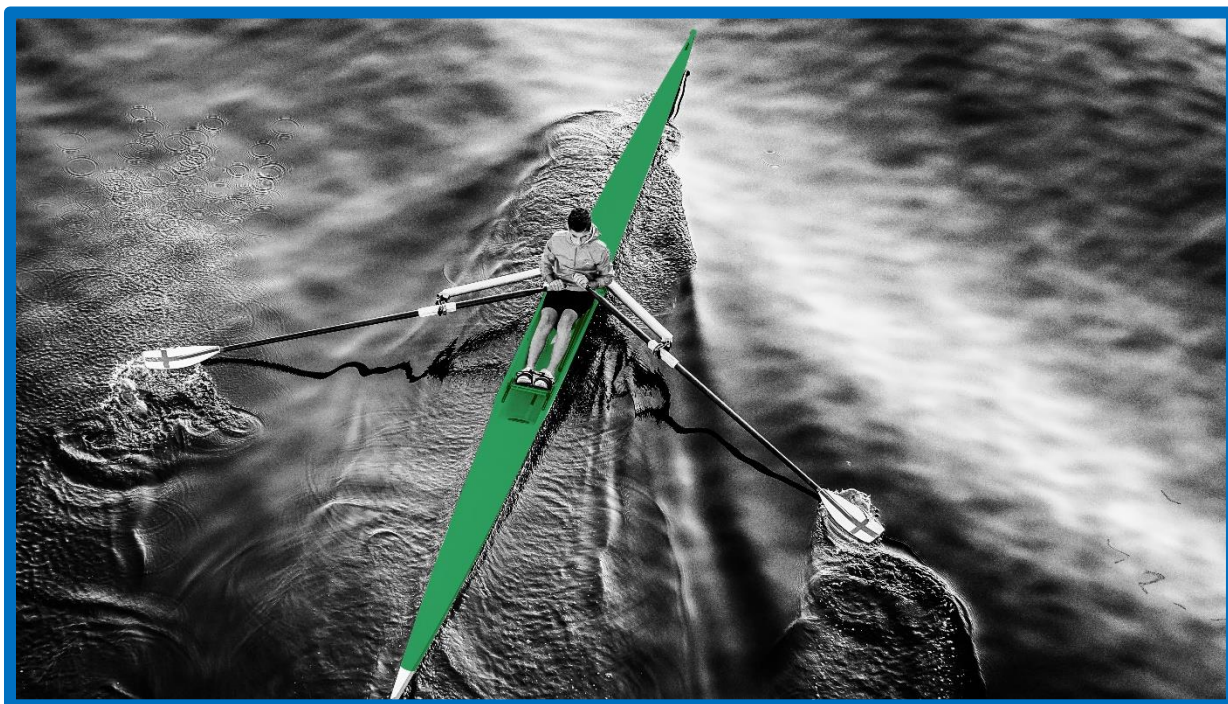
08 SVETOVANJE

SLOADO s svojim sodelavci, svetovalci in odborom za TI izvaja različna svetovanja pri uporabi zdravil, prehranskih dopolnil, protidopinških pravil, laboratorijskih rezultatih in podobno.

Športniki
zdravniki
STARŠI
CARINA
POLICIJA
trenerji

Največ je klicev ali elektronskih sporočil s strani športnikov, njihovega spremljevalnega osebja, zdravnikov, farmacevtov iz lekarn ter s strani organov pregona. Večina vprašanj je namenjena postopkom za pridobitev terapevtskih izjem, saj s tem skrajšamo ali zavrnamo potrebo po postopku za pridobitev terapevtske izjeme. Športniki in tudi njihovi lečeči zdravniki največkrat ne vedo, ali je za posamezne diagnoze in terapije potrebno zaprositi za terapevtsko izjemo oziroma rabijo dodatno potrditev.

Vsa svetovanja potekajo izključno v elektronski komunikaciji predvsem zato, da se ohranja sledljivost, če bi pri katerem od uporabnikov prišlo do kršitve protidopinških pravil.

09 FINANČNO POROČILO

Vsi finančni podatki so v EUR, brez centov.

POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV OD 1.1.2022 DO 31.12.2022

Celotni prihodki v obravnavanem obdobju so znašali 509.804€, celotni odhodki 506.793€. Davek od dohodkov znaša 306€, čisti presežek prihodkov znaša 2.705€.

PRIHODKI

	VIR	<i>Leto 2022</i>	<i>Leto 2021</i>
1	MIZŠ-LPŠ	243.000	243.000
2	FŠO	66.000	66.700
3	OKS-ZŠZ	24.872	24.872
4	Storitve odvzema vzorcev	155.447	134.355
5	EU- Erasmus+	15.485	35.480
6	Donacije	5.000	0
7	Obresti	0	19
	Skupaj:	509.804	504.426

Tabela 1: prihodki po virih financiranja za leto 2022 v primerjavi z letom 2021

MIZŠ	48%
Lastni prihodki	30%
EU-Erasmus+	3%
FŠO	13%
OKS	5%
Donacije	1%

Tabela 2: Pregled prihodkov po virih financiranja v primerjavi s celotnimi prihodki.

ODHODKI

PROGRAMSKA POSTAVKA		Leto 2022	Leto 2021
1	Kontrole dopinga	314.922	333.768
2	Upravljanje z rezultati	29.073	10.809
3	Izobraževanje in ozaveščanje	19.749	15.731
4	Informacijska tehnologija in podpora	8.016	9.335
5	Založništvo, medijska kampanja, prevajanja	1.340	2.993
6	Mednarodne obveznosti SLOADO	9.537	4.454
7	Delovanje in materialni stroški	94.370	87.303
8	Erasmus+ I-VALUE, RESPECT-P	29.786	34.393
	Skupaj:	506.793	498.786

Tabela 3: odhodki v letu 2022

POJASNILA K BILANCI STANJA NA DAN 31.12.2022

Opredmetena osnovna sredstva (AOP 010):

Vrednost opredmetenih osnovnih sredstev na bilančni presečni dan znaša 4.220€. Novih nabav ni bilo.

Zaloge (AOP 034)

Vrednost zalog materiala na bilančni presečni dan znaša 13.947€ in predstavljajo material za odvzem vzorcev, ki ga bo zavod porabil v začetku leta 2023 (Svetovno prvenstvo v Planici).

Kratkoročne poslovne terjatve (AOP 048):

Skupna vrednost kratkoročnih poslovnih terjatev znaša 60.895€, od tega:

- kratkoročne terjatve do kupcev 54.768€, pretežno za storitve opravljene konec leta
- terjatve do države za davke 331€
- terjatve iz naslova evropskih projektov 5.416€, prejem sredstev v letu 2023 po potrditvi končnega poročila
- terjatve iz naslova dane varščine 380€

Stanje denarnih sredstev (AOP 052):

Na bilančni presečni dan izkazuje zavod denarna sredstva na računu v višini 117.881€. Stanje je usklajeno z bančnimi izpiski.

Aktivne časovne razmejitve (AOP 053):

Zavod izkazuje vnaprej plačane stroške zavarovanj in računalniških storitev v višini 1.275€.

Ustanovitveni vložek (AOP 056a):

Zavod izkazuje ustanovitveni vložek Olimpijskega komiteja Slovenije v višini 10.000€.

Presežek prihodkov (AOP 068 in 070):

SLOADO izkazuje čisti presežek prihodkov leta 2022 v višini 2.705€ in presežek prihodkov iz preteklih let v višini 141.569€.

Kratkoročne poslovne obveznosti (AOP 091):

SLOADO izkazuje stanje kratkoročnih poslovnih obveznosti v skupni vrednosti 43.945€, od tega:

- obveznosti do dobaviteljev doma in v tujini v višini 22.654€, ne zapadle obveznosti na presečni dan
- obveznosti do zaposlenih 4.991€, plača za mesec december izplačane v januarju 2023
- obveznosti do države 10.641€, obveznost iz naslova DDPO za leto 2022 ter DDV za mesec december 2022
- obveznosti iz naslova podjemnih in avtorskih pogodb 5.659€

Zavod skrbi za redno plačevanje svojih obveznosti.

Janko Dvoršak
Direktor

